

1. ULUSLARARASI TIBBİ VE AROMATİK BİRKİLER KONGRESİ

“Tabii ve Sağlıklı Hayat”

SONUÇ DEĞERLENDİRME RAPORU

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü ve Necmettin Erbakan Üniversitesi paydaşlığında, 9-12 Mayıs 2017 tarihlerinde Konya’da gerçekleştirilen I. Uluslararası Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Kongresinin açılış programı, Orman ve Su İşleri Bakanımız Sayın Prof. Dr. Veysel Eroğlu, Sağlık Bakanımız Prof. Dr. Recep Akdağ, GTH Bakanlığı Bakan Yardımcısı Mehmet Daniş, Konya, Afyon ve Çorum Milletvekilleri, Konya Valisi Yakup Canbolat, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mustafa Solak, Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Muzaffer Şeker, Orman Genel Müdürü İsmail Üzmez, Rektörler, Dekanlar, Akademisyenler, Daire Başkanları, öğrenciler ve sektörde faaliyet gösteren işadamlarının katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Kongreye tıbbi ve aromatik bitkilerin dahil olduğu pek çok alandan tanınmış ve konusunda uzman akademisyenler katılmıştır. Davetli Konuşmacı olarak kongreye katılan Mauritius Üniversitesi’nden **Vidushi Neergheen-Bhujun**, Handong Global Üniversitesi’nden **Jong Bae Kim**, Malezyadan Ege Üniversitesi’nden emekli **Prof. Dr. Münir Öztürk**, Yeditepe Üniversitesi’nden **Prof. Dr. Erdem Yeşilada**, Tübitak Marmara Araştırma Merkezi’nden **Prof. Dr. Cesarettin Alaşalvar**, Hacettepe Üniversitesi’nden **Prof. Dr. İrem Tatlı Çankaya** ve **Prof. Dr. İbrahim Adnan Saraçoğlu** bunlar arasında sayılabilir

Kongrede üç gün boyunca altı ayrı salonda aşağıdaki başlıklar altında sözlü ve poster bildiriler sunulmuş, multidisipliner bir çalışma gerektiren TAB sektöründeki tüm taraflarca yoğun katılım gözlenmiştir.

- Tıbbi Bitki, Aromatik Bitki ve Mantar Üretimi
- Tıbbi ve Aromatik Bitkisel Ürün Sanayii
- Fonksiyonel Gıdalar, Bitkisel Çaylar ve Nutrasötikler
- Tabii Kozmetik Ürünler
- Aromatik Bitkiler ve Uçucu Yağlar
- Farmakoloji, Farmakognozi (Toksikoloji, Farmakovijilans)
- Tabii Bitki Örtüsünün Korunması ve Etnobotanik
- Tıbbi ve Aromatik Bitkilerde Antropoloji, Sosyo-Ekonomi, Kültür ve Etik
- Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Akılcı Kullanımı

Konya Dedeman Oteli Kongre merkezi; Lokman Hekim, Farabi, İbni Sina, Akşemsettin, Mevlana ve Balo salonlarında gerçekleştirilen kongre süresince; Selva Redoks, Dr. Mustafa Mücahit Yılmaz, Sem, Yapılcın, Biosan firmaları ile Orman Genel Müdürlüğü, Konya Büyükşehir Belediyesi Park ve Bahçeler Dairesi Başkanlığı, NEÜ Gıda Mühendisliği Bölümü, NEÜ Sağlık Bilimleri Fakültesine ait stantlarda tıbbi ve aromatik bitkilerle ilgili ürün ve yayın tanıtımları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Orman Genel Müdürlüğü kongreye ödüllü fotoğraflar sergisi ile renk katmıştır.

Kongremize toplam 1543 katılımcı başvurmuş olup, katılımcılar içerisinde 520 öğretim elemanı, 483 öğretim üyesi, 429 öğrenci ve 111 sektör temsilcisi/dinleyici yer almıştır. Kongremize 524 Bay katılımcı, 1019 Bayan katılımcı başvurmuştur.

Kongreye bildiri gönderen 2604 yazardan; 382 adeti ziraat, 321 adeti gıda, 311 adeti orman, 270 adeti mühendislik, 225 adeti sağlık, 161 adeti diyetisyenlik, 157 adeti veterinerlik, 145 adeti farmakoloji, 104 adeti eczacılık, 37 adeti diş hekimliği ve 491 adeti kozmetik, peyzaj, sosyal, kültürel vb. diğer alanlarda çalıştığı belirlenmiştir.

Kongreye toplam bildiri başvurusu 1923 adet olup, bilimsel değerlendirme sonucu 85 adeti reddedilmiş, 244 adet bildiri geri çekilmiştir. Sonuç olarak 280 bildiri sözlü bildiri olarak ve 1314 bildiri poster bildiri olmak üzere toplam 1594 bildiri kabul edilmiştir.

Sözlü bildirimler konularına uygun olarak 48 oturumda, poster bildirimler ise 14 oturumda sunulmuşlardır. Bu bildirimler içerisinde yazarlar tarafından bildiri kitabında basılmak üzere 158 tam metin gönderimi gerçekleştirilmiş, aynı zamanda uluslararası alan indeksli **International Journal of Secondary Metabolite** dergisine de 168 tam metin makale gönderilmiş olup, süreç halen devam etmektedir.

SUNULARIN KONULARA GÖRE DAĞILIMI

Konu Başlığı	Sözlü Sunum Sayısı	Poster Sunum Sayısı	Oransal Dağılım
TABİİ KOZMETİK ÜRÜNLER	3	12	1%
TIBBİ VE AROMATİK BİTKİSEL ÜRÜN SANAYİİ	13	49	4%
TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLERDE ANTROPOLOJİ, SOSYO-EKONOMİ, KÜLTÜR VE ETİK	16	83	6%
TABİİ BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN KORUNMASI VE ETNOBOTANİK	21	98	7%
AROMATİK BİTKİLER VE UÇUCU YAĞLAR	33	168	12%
TIBBİ BİTKİ, AROMATİK BİTKİ VE MANTAR ÜRETİMİ	40	175	14%
FONKSİYONEL GIDALAR, BİTKİSEL ÇAYLAR VE NUTRASÖTİKLER	45	180	13%
TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLERİN AKILCI KULLANIMI	49	222	17%
FARMAKOLOJİ, FARMAKOĞNOZİ (TOKSİKOLOJİ, FARMAKOVİJİLANŞ)	60	327	23%
TOPLAM	281	1314	

Kongremize yoğun ilgi gösterilmiştir. Kongre web sayfamıza 45 bin tekil ziyaretçi girmiş ve 4 milyondan fazla hit oluşturmuşlardır. Kongre duyuruları ve hatırlatmaları için 150 binden fazla mail gönderilmiş olup, yaklaşık 15 bin mail alınmıştır. Kongre ile ilgili sekreteryaya üzerinden yaklaşık 6000 görüşme yapılmıştır.

Yukarıda ifade edilen konferans, bildiri oturumları ve toplantılarda; tıbbi ve aromatik bitkiler sektöründe ortaya çıkan reform ihtiyaçları, mevzuat, ulaşım ve kalite sorunları vb. konular tartışılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar, kongre düzenleme kurulu tarafından sonuç bildirgesi haline getirilmiştir. Sonuç Bildirgesi ile tam metin kongre kitabı e-kongre kitap olarak Kongre paydaşlarına ait web siteleri ile kongre web sitesinden kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Kongrede görev alan moderatörler 19 Mayıs 2017 mesai bitimine kadar kongre nihai sonuç raporunun oluşturulması için kongrede öne çıkan konularla ilgili görüşlerini kongre sekreteryasına ayrıca sunacaklardır.

Kongrenin son günü gerçekleştirilen kongre değerlendirme oturumunda öne çıkan hususlar ise aşağıda özetlenmiştir.

- 1) Bitkisel ürünlerin sağlık üzerine olumlu etkilerinin olduğu bilinmektedir. Ancak bu ürünlerin yanlış kullanımı nedeniyle karaciğer nakline kadar gidebilen hayati ve ciddi sağlık sorunlarına yol açabildiği görülmektedir. Sektörün ve vatandaşın sorunlarına yönelik çözüm üretmek amacıyla Bakanlıklar (Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) arasında bir **TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLER KOORDİNASYON ÜST KURULU** oluşturulmalıdır.
- 2) Tıbbi aromatik bitkilerde ülkemiz endemik bitkilerinin isimlendirilmesinde terminoloji birlikteliği ve bölgesel coğrafi farklılıkları tanımlayıcı temel bilgilerin netleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca ülkemiz florasına uygun **çeşit ıslahına** yönelik proje çalışmaları yaptırılması gerekmektedir. (kültüre alma, adaptasyon, ıslah vb.)
- 3) Bilimsel araştırma sonuçlarının pratiğe aktarılması noktasında çalışmaların yapılması gerekmektedir. Elde edilen sonuçların ulusal ve uluslararası ölçüde katkı yapması beklenmektedir.
- 4) Tıbbi ve aromatik bitkilerde genetik materyal (fide, tohumluk) üretimine önem verilmelidir.
- 5) Tağşiş yani tıbbi ve aromatik bitkilerin içine asıl çeşit dışındaki yabancı maddelerin karıştırılması önemli diğer problemdir. Giderilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- 6) Ülkemizde bitkisel ilaç sanayinin gelişmesine yönelik çalışmalara destek verilmelidir.
- 7) Uluslararası ticarete önem taşıyan türlerin üretimi ve ihracatının artırılması gerekmektedir.
- 8) Pazar garantili sözleşmeli tarım modeli ile markalaşmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- 9) Herhangi bir zaman diliminde popüler olan tür ya da ürün üzerine yoğunlaşmak yerine her dönem önemini kaybetmeyen türlere önem verilmelidir.
- 10) Tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimini geliştirmeye yönelik olarak ekonomik ve ekolojik olarak en uygun havzaların belirlenmesi ve Stratejik değeri olan ürünlerin üretimine

önem verilmesi. (Örneğin Lavanta vb. bitkilerin ülke ekonomisine kazandırılması için çalışmalar yapılmalıdır.)

- 11) Uluslararası standartlara uygun olarak Tıbbi ve aromatik bitki analiz kriterleri belirlenerek akredite laboratuvarlarda etken madde analizleri yapılmalıdır.
- 12) Bitkilerin doğru tanımlanmaması önemli bir hata olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu konuda yetkinliği olan kişilerle ortak çalışılmalıdır.
- 13) Üretim teknolojileri ile ilgili çalışma yapmak isteyen yatırımcılara gerekli eğitimler bakanlıklar vb. kurumların desteğiyle verilmelidir.
- 14) Tıbbi ve aromatik bitkiler üzerine farklı bilim disiplinlerinin işbirliği içinde yürüteceği multidisipliner çalışmalar ve toplantıların sayısı artırılmalıdır. Ancak bu toplantılar belli bir koordinasyon içinde yürütülmelidir.
- 15) Fitoterapinin yaygınlaştırılması konusunda Sağlık Bakanlığı'nın azami desteği gerekmekte olup, TAB'ın ilgili hekimlerce kullanımının daha sağlam temellerle desteklenmesi, TAB ürünlerinin klinik çalışmalarının ve vaka çalışmalarının takibi,
- 16) Gıda takviyesi ve bitkisel tıbbi ilaç konusunda ayırımın net bir şekilde yapılarak, kamuoyundaki yanlış kullanımın önüne geçilerek, bu konuda tedbirlerin alınmasına ilişkin ilgili bakanlıklarca ortak çalışma başlatılması.
- 17) Gen kaynaklarımızı kullanarak tarıma ve ekonomiye kazandırmak için özel çabalar sarfedilmelidir.
- 18) Tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimi esnasında zirai mücadelede ruhsatlı pestisit üretimi üzerine çalışmalar yapılmalıdır.
- 19) TAB, bilimsel adlarıyla doğru teşhisi yapıp, üretilmeli, pazarlanmalı ve kullanılmalıdır. (Örneğin; Etnobotanikte 70 farklı bitkiye "kekik" adı verilmekte, Yine Sarı ve kırmızı kantaronun etki mekanizmaları farklı olmasına karşın, bu bitkiler karıştırılarak hataen birbirinin yerine kullanılabilir. Bu durum önemli sağlık problemlerine yol açabilmektedir.)

20) Tıbbi ve aromatik bitkilerle ilgili kongrelerin mutlak olarak ilgili Bakanlıkların kararı ve ortaklığı ile, ulusal ve uluslararası bazda düzenlenmesi gerekir. Bunun için 2 yılda bir ulusal, 4 yılda bir de uluslararası kongre düzenlenmesinin uygun olacağı, Ayrıca gerçekleştirilecek kongrelerden çıkacak sonuç ve önerilerin, üretim/ürün/faydalı model/yeni teknoloji çıktıları için azami özen ve gayretin gösterilmesi büyük öneme sahiptir.

21) Bir sonraki Ulusal Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Kongresi'nin Afyon Kocatepe Üniversitesi ev sahipliğinde 2018-2019 eğitim öğretim döneminde Afyon'da yapılması teklif edilmiştir.

22) Kongre bildirimlerinde işlenen TAB'in Aktarlar veya pazarlardan temini yerine doğal veya doğal kültür ortamlarından temin edilmelerinin gerektiği, Gerçekleştirilen Kongre ile alakalı olarak ta; posterlerin gereği gibi okunabilmesi için daha uzun süre asılı kalması ve elektronik ortamda yayımlanmasının faydalı olacağı, Ayrıca Kongrede Türkçe yayınların kabul edilmesi ile kullanılan dilin Türkçe ve İngilizce olması dolayısıyla teşekkür edilmiştir. Yine 3 ayrı disiplinin (Orman, Tarım ve Sağlık) birlikteliği anlamında çok verimli bir kongrenin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

Kongre sonuçlarının; ülkemize, bilim insanlarına, üreticilere, sanayicilere ve bütün insanlığa olumlu katkı yapması dileğiyle...

16.05.2017- Konya

